

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Riigikontroll
Juurdepääsupiirang 9.08.2023 - 31.08.2023
Alus: RKS § 48 lg 2

Tarmo Miilits
kantsler
Siseministeerium

Meie 9.08.2023 nr 2-1/80096/24

Märgukiri Siseministeeriumi valitsemisala 2022. aasta eelarve kasutamise ja ülekandmise kohta

Austatud kantsler

Riigikontroll auditeeris riigi 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele hinnangu andmiseks muu hulgas Siseministeeriumi valitsemisala 2022. aasta eelarve täitmise aruannet ning tutvus siseministri 07.06.2023. a käskkirjaga nr 1-3/89, millega kanti üle Siseministeeriumi valitsemisala 2022. aasta riigieelarve ja lisaeelarve raha, ning 26.06.2023. a käskkirjaga nr 1-3/93, millega muudeti valitsemisala 2022. aasta riigieelarve liigendust.

Eelarve täitmise aruande kontrollimisel selgus, et Päästeamet on 2,8 miljoni euro ulatuses ületanud eelarvet, mis on määratud siseturvalisuse programmi tegevusele „Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja kriiside lahendamine“ (edaspidi elanikkonnakaitse tegevus). Tegevuse eelarvet ületades on Päästeamet rikkunud 2022. aasta riigieelarve seadust, riigi 2022. aasta lisaeelarve seadust ja 2022. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadust, sest kulutatud on rohkem raha, kui Riigikogu on selleks tegevuseks seaduses ette näinud. Siseministeeriumist saadud selgituste kohaselt on rikkumise põhjuseks eelarve vale planeerimine.

Seadusega määratud tegevuste eelarvet võib muuta ka minister, kuid sellele on aasta eelarve seadusega kehtestatud teatud piirangud (2022. aastal lihtsustatult öeldes 2,04% või 25% tegevuse eelarve reast). Minister elanikkonnakaitse tegevuse eelarvet liigenduse muutmise käskkirjaga ei korrigeerinud, kuna summa on suur ja see oleks neid piiranguid ületanud. Küll aga suunas minister elanikkonnakaitse tegevusele veel täiendavalt 4,2 miljonit eurot (2022. aasta eelarve raha ülekandmise käskkirjaga), mis ei ole kooskõlas riigieelarve seadusega. Selle kohaselt võib ülekantud riigieelarve raha kasutada riigieelarvega määratud otstarbeks, see tähendab, et seadusega määratud sihtotstarvet ja majanduslikku sisu ülekandmisel enam muuta ei või. Seega on riigieelarve seadust rikkudes suurendatud elanikkonnakaitse tegevuse eelarvet kokku 7,0 miljoni euro võrra.

Riigikontrolli hinnangul on siseministri 2022. eelarve raha ülekandmise käskkirjas veel ridu, mis ei ole kooskõlas riigieelarve seadusega. Lisaks eespool mainitule on käskkirjaga suurendatud valitsemisala 12 tegevuse eelarvet vahemikus 18 000 kuni 1,3 miljonit eurot. Seejuures ei muudetud siseturvalisuse tulemusvaldkonna eelarve kogumahtu, sest ülejäänud 13 tegevuse eelarvet vähendati.

Et vältida edaspidi riigieelarve seaduse rikkumist, on Päästeamet lubanud koostöös Siseministeeriumiga analüüsida tegevuspõhise eelarve koostamiseks ja kulude kajastamiseks kasutatavat kulumudelit ning vajaduse korral seda muuta. Palume selle analüüsi tulemustest ja edasistest meetmetest informeerida ka Riigikontrolli **hiljemalt 31. augustiks 2023**.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Gerli Eisberg
Gerli.Eisberg@riigikontroll.ee